

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวมีหนังสือ ที่ พม ๐๕๐๒/๑๔๓๑
ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ดังนี้

๑. ตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้มีความเห็นตามบันทึก
คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
กรณีการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
พ.ศ. ๒๕๓๙ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๘/๒๕๖๗) สรุปได้ว่า การดำเนินคดีความผิดในส่วนความผิดทางพินัย
ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แก่ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่อยู่นอกราชอาณาจักร
เช่น การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย หรือการบังคับคดี อาจใช้วิธีการ
ขอความช่วยเหลือในเรื่องทางอาญาตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา
พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวควรหาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ
การดำเนินคดีความผิดทางพินัยต่ออัยการสูงสุดหรือผู้ซึ่งอัยการสูงสุดมอบหมายซึ่งเป็นผู้ประสานงานกลาง
ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา
เพื่อให้ได้ข้อยุติในการดำเนินคดีตามข้อหาหรือต่อไป

๒. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ขอหาหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ
การดำเนินคดีความผิดทางพินัยต่ออัยการสูงสุด กรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและไม่อยู่
ในราชอาณาจักรภายหลังกระทำความผิด ซึ่งได้รับแจ้งความเห็นเห็นว่า ไม่อาจใช้วิธีการขอความช่วยเหลือ
ในเรื่องทางอาญาตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา มาอนุโลมได้
แต่อาจใช้กลไกโดยขอความช่วยเหลือในเรื่องดังกล่าวโดยวิธีการอื่น อนึ่ง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ
หรือขอความช่วยเหลือกับรัฐต่างประเทศจะต้องใช้งบประมาณและทรัพยากรของราชการ
เช่น การส่งเอกสารโต้ตอบกับต่างประเทศ การจัดซื้อจัดจ้างแปลภาษา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่สูง
และบางประเทศอาจมีข้อกำหนดทุนทรัพย์ขั้นต่ำของการให้ความช่วยเหลือ จึงควรพิจารณาถึง
ความคุ้มค่า และสัดส่วนของทรัพยากรที่ราชการจะต้องใช้ไปกับประโยชน์ที่ราชการจะได้รับจากการ
ติดตามการปรับเป็นพินัยในต่างประเทศด้วย

๓. เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ ที่ถูกต้อง ชัดเจน และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจึงขอหาหรือเพื่อเป็นแนวทางสำหรับชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ และสามารถปฏิบัติ
ตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ในประเด็นดังนี้

(๑) กรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นคนต่างด้าวซึ่งเดินทางกลับประเทศแล้ว หรือเป็นผู้ซึ่งไม่ปรากฏที่อยู่ตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และไม่มีการแจ้งที่อยู่ไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาหรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ทราบและดำเนินการปรับเป็นพินัยอย่างไร

(๒) กรณีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาที่ส่งไปยังผู้ถูกกล่าวหาที่มีสัญชาติไทย ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว และจะนับกำหนดระยะเวลาที่ให้ผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการชี้แจงข้อกล่าวหาอย่างไร

(๓) กรณีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาที่ส่งไปยังผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นคนต่างด้าว ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว และจะนับกำหนดระยะเวลาที่ให้ผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการชี้แจงข้อกล่าวหาอย่างไร

(๔) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ ซึ่งผู้แจ้งเหตุระบุเพียงฐานความผิด โดยไม่ได้ระบุพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง แต่ไม่ปรากฏข้อมูลเพิ่มเติม อีกทั้งเมื่อสอบถามผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้ปฏิเสธข้อกล่าวหา โดยไม่ชี้แจงเหตุการณ์ใด ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีแนวทางการวินิจฉัยความผิดอย่างไร

(๕) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ ซึ่งผู้แจ้งเหตุระบุเพียงฐานความผิด โดยไม่ได้ระบุพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง แต่ไม่ปรากฏข้อมูลเพิ่มเติม อีกทั้งเมื่อสอบถามผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาได้ยอมรับข้อกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีแนวทางการวินิจฉัยความผิดอย่างไร

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้พิจารณาข้อหารือของกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว โดยมีผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว) ผู้แทนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และผู้แทนสำนักงาน อัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นข้อหารือให้ชัดเจนและมีความเห็น ในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีผู้กระทำความผิดทางพินัยเป็นคนต่างด้าวซึ่งเดินทางกลับประเทศแล้ว หรือเป็นผู้ซึ่งไม่ปรากฏที่อยู่ตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และไม่มีการแจ้งที่อยู่ไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ ต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายย่อมเป็นไปตามหลักทั่วไปในเรื่องการใช้เขตอำนาจรัฐตามหลักดินแดน (Territorial principle) โดยรัฐมีอำนาจในการออกกฎหมายและใช้บังคับกฎหมายเหนือบุคคล ทรัพย์สิน และเหตุการณ์ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในดินแดนของตนได้ โดยไม่จำกัดว่าบุคคลจะมีสัญชาตินั้นหรือไม่ เมื่อเกิดเหตุกระทำความผิดกฎหมายในประเทศไทย แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะไม่มีสัญชาติไทยย่อมต้องบังคับใช้กฎหมายต่อผู้กระทำความผิดนั้น แต่หากผู้กระทำความผิดเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

ไปแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้น การดำเนินคดีในส่วนความผิดทางพินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่อยู่นอกราชอาณาจักร เช่น การส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหา การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย การบังคับคดี จะกระทำได้อต่อเมื่อติดตามตัวบุคคลดังกล่าวได้ ซึ่งหากไม่สามารถใช้วิธีการขอความช่วยเหลือในเรื่องทางอาญาตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ ในทางปฏิบัติอาจใช้วิธีการขอความช่วยเหลือหรือประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อติดตามบุคคลดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ควรต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ราชการจะต้องใช้ไปกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการติดตามการปรับเป็นพินัยในต่างประเทศด้วย

โดยที่การกระทำความผิดตามมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นพฤติการณ์ที่ต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๒ (๘)^๒ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจึงอาจประสานสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยแจ้งชื่อและรายละเอียดอื่น ๆ ของคนต่างด้าวผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้กระทำความผิดทางพินัยนั้นให้แก่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อตรวจสอบและพิจารณาการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตรวจสอบพบคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและมีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการค้าประเวณี อันระบุในมาตรา ๑๒ (๘) หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนั้นตามข้อมูลที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวแจ้ง และได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม^๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองอาจประสานงานให้กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวทราบเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ แก่คนต่างด้าวดังกล่าวต่อไปภายในอายุความ

^๑มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถาน หรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอภัยหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งพันบาท

^๒มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

(๘) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

^๓มาตรา ๑๙

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการอันระบุในมาตรา ๑๒ (๘) หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการนั้น หรือหญิงหรือเด็กคนใดเข้ามาเพื่อการเช่นนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวโดยสั่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตน และตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือจะสั่งให้ไปรายงานตนและตอบคำถามของเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ตามระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้ แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้รายงานตนและตอบคำถามต้องห่างกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง

ประเด็นที่สอง กรณีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาที่ส่งไปยังผู้ถูกกล่าวหาซึ่งมีสัญชาติไทยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่หรือไม่สามารถติดต่อได้ ต้องดำเนินการอย่างไร และจะนับระยะเวลาที่ให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาเมื่อใด เห็นว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการกล่าวหาว่าบุคคลใดกระทำความผิดทางวินัย ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางวินัยและแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับข้อ ๘^๕ แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ แต่โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่กำหนดให้การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคล ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติแล้ว ดังนั้น การแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งมีสัญชาติไทย ถ้าได้ส่งหนังสือไปยังภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้งโดยชอบแล้ว อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ไม่มีผู้รับ

^๔มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่าการกระทำความผิดทางวินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหานั้นตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๕ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่ามีบุคคลกำลังกระทำความผิดทางวินัยหรือมีพยานหลักฐานซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดทางวินัย และเจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางวินัยและแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิให้การทันทีหรือจะให้ถ้อยคำภายหลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งก็ได้ หากผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพและมีได้มิข้อโต้แย้ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่ได้แย้งนั้นไว้ และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ เว้นแต่กรณีการออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต้องกระทำเป็นองค์คณะให้เสนอองค์คณะเพื่อพิจารณาออกคำสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป

เมื่อมีผู้กระทำความผิดทางวินัย และมีใช้เป็นกรณีที่จะดำเนินการได้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายแจ้งข้อกล่าวหา พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางวินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาเป็นหนังสือ และแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล การแจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้แจ้งต่อผู้จัดการหรือผู้แทนอื่นของนิติบุคคลนั้น

^๖มาตรา ๖ ในกรณีพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ ควรนำบทบัญญัติการนับระยะเวลาในการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย ในมาตรา ๒๐^๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าผู้นั้น ได้รับแจ้งตั้งแต่ครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับ การเริ่มนับระยะเวลาที่ให้ ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาจึงเริ่มนับเมื่อพ้นกำหนดเวลาสิบห้าวันดังกล่าว และเมื่อพ้นกำหนดเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องดำเนินการพิจารณาสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๒^๘ แห่งกฎกระทรวงการแสวงหา ข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา

ประเด็นที่สาม กรณีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาที่ส่งไปยังผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นคนต่างด้าว ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถูกส่งกลับมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เนื่องจากไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้ ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว และจะนับกำหนดระยะเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหา ดำเนินการชี้แจงข้อกล่าวหาอย่างไร เห็นว่า กรณีการส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นคนต่างด้าวว่ากระทำความผิด หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าคนต่างด้าวยังอยู่ในราชอาณาจักร อาจพิจารณาเทียบเคียงกับหลักการส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๒๐ และแนวทางการดำเนินการ ตามความเห็นของคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยในเรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๖๗^๙ ที่ให้ส่งคำสั่งปรับเป็นพินัยไปยังที่อยู่ตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐมาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น หากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ส่งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี แม้จะไม่มีผู้รับ ผู้รับย้ายที่อยู่ หรือไม่สามารถติดต่อได้ การส่งหนังสือดังกล่าวย่อมเป็นการส่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนการนับระยะเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาเป็นไปตามที่ให้ความเห็นแล้วในประเด็นที่สอง

แต่หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นคนต่างด้าวเดินทาง ออกนอกราชอาณาจักรแล้ว การแจ้งข้อกล่าวหาตามกระบวนการปรับเป็นพินัยจะดำเนินการได้ ต่อเมื่อติดตามตัวผู้ถูกกล่าวหาได้ ซึ่งอาจใช้วิธีการขอความช่วยเหลือหรือประสานงานกับกระทรวง การต่างประเทศเพื่อติดตามตัวผู้ถูกกล่าวหา หรือประสานข้อมูลกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อตรวจสอบและพิจารณาการเข้ามาในราชอาณาจักรตามที่ได้วินิจฉัยแล้วในประเด็นที่หนึ่ง

^๗มาตรา ๒๐ เมื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๙ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอ ว่าผู้ใดกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัยและส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูก กล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏ ในทะเบียน

^๘ข้อ ๑๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา จะได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาหรือไม่ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาจากคำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ประกอบกับข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้แล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้ดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัย ตามมาตรา ๒๐ ต่อไป ในกรณีที่มิได้ความว่าผู้นั้นกระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายให้ผู้ถูกกล่าวหา ไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้ส่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหาทราบ

^๙บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย การส่งคำสั่งปรับเป็นพินัย และการดำเนินการอื่นในกรณีที่มี การผิดนัดการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย

ประเด็นที่สี่ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับแจ้งเหตุการณ์กระทำความผิดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีฯ ซึ่งผู้แจ้งเหตุระบุเพียงฐานความผิด โดยไม่ได้ระบุพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง แต่ไม่ปรากฏข้อมูลเพิ่มเติม ทั้งกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาโดยไม่ชี้แจงเหตุการณ์ใด ๆ และกรณีที่ยอมรับข้อกล่าวหา จะมีแนวทางการวินิจฉัยความผิดอย่างไร เห็นว่า มาตรา ๑๙^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่าเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหา หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นว่าการกระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา นั้น ตามสมควร และตามข้อ ๔^{๑๑} แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเริ่มการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อให้รู้ว่าการกระทำความผิดทางพินัยหรือไม่และผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และพิจารณาว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวหาผู้กระทำความผิดหรือไม่ แม้จะเป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธ หรือไม่ให้ข้อมูลใด ๆ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงที่แสวงหาได้ประกอบกับ คำชี้แจงหรือคำแก้ข้อกล่าวหา (ถ้ามี) มีพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและดำเนินการสั่งปรับเป็นพินัยต่อไป ส่วนกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหายอมรับสารภาพ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการรับสารภาพและการไม่ได้แย้ง และให้ผู้กระทำความผิดลงนามไว้เป็นหลักฐาน แล้วออกคำสั่งปรับเป็นพินัย แต่หากไม่ได้ความว่าผู้นั้น กระทำความผิดทางพินัย หรือมีเหตุตามกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ต้องรับโทษ หรือคดีขาดอายุความแล้ว ให้สั่งยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาและผู้กล่าวหาทราบต่อไป ทั้งนี้ ตามข้อ ๘^{๑๒} ประกอบกับ ข้อ ๑๒^{๑๓} แห่งกฎกระทรวงการแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาฯ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๖๘

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^{๑๑}ข้อ ๔ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าการกระทำความผิดทางพินัยเกิดขึ้น ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐพบเห็นเอง มีการกล่าวหา หรือความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเริ่มการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยมิชักช้า

ในกรณีที่ ความตามวรรคหนึ่งปรากฏต่อข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๓}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น